

คำอธิบายการใช้งาน

1. เอกสารฉบับนี้ผ่านกระบวนการแปลงภาพเป็นอักษรด้วยเทคนิคการรู้จำอักขระด้วยแสง (OCR หรือ Optical Character Recognition)
2. จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอ่านและการสืบค้น
3. การคัดลอกข้อความเพื่ออ้างอิง (Quotation) ควรตรวจสอบความถูกต้องจากไฟล์ต้นฉบับอีกครั้ง
4. การสะกดคำอาจมีความแตกต่างในแต่ละยุคสมัย
5. การแปลงภาพเป็นอักษรยี่ดต้นฉบับเป็นหลักไม่มีการแก้ไข

จัดทำโดย

กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๗
(สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์
ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง) พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

ครั้งที่ ๗/๒๕๒๖ (สามัญ)

๑. เรื่องร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาใน
ตำบลวังมหากร ตำบลสายลำโพง และตำบลพนม
เศษท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
พุทธศักราช ๒๕๗๖ ๑๗๘-๑๘๐
๒. เรื่องร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินรัชูปการในตำบล
วังมหากร ตำบลสายลำโพง และตำบลพนมเศษ
ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
พุทธศักราช ๒๕๗๖ ๑๘๐-๑๘๑
๓. รายงานประธานกรรมการสำรวจและพิจารณา
พระราชกำหนดกฎหมายที่ออกในระหว่าง
ปิดสภา ฯ ๑๘๑-๑๙๖
๔. นายกรัฐมนตรีเสนอเรื่องพระราชบัญญัติว่า
ธรรมนูญฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๗๖ และ
เรื่องพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงทบวง
และกรม พ.ศ. ๒๕๗๖ ๑๙๗-๒๑๘
๕. เรื่องนัดประชุมวิสามัญในวันจันทร์ที่ ๓๑ ๒๑๘
๖. เรื่องพระยาวิชัยราชสุนนท์ สมาชิกขอลาออก
และซ่อมใหม่ ๒๑๘-๒๑๙
๗. รัฐบาลตอบคำถามของนายจรูญ ฌบางช้าง
เรื่องงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร ๒๑๙-๒๒๐
๘. พระยาประมวญวิชาพูล ถามรัฐบาลเรื่องเงิน
บำเหน็จบำนาญของเสมียนพนักงานข้าราชการชั้น
ราชบุรุษ ๒๒๐-๒๒๑

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๗/๒๕๗๖ (สามัญ)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
ณพระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๙.๑๐ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๕๓ นาย

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า วันนี้มีญัตติที่จะต้องปรึกษา ๔ เรื่อง คือ

๑. รายงานประธานกรรมการสำรวจ และพิจารณา กฎหมายกับ
ญัตติ ๓ เรื่องของนายกรัฐมนตรี.

๒. ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาในตำบลวังมหากร ตำบล
สายลำโพง และตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
พุทธศักราช ๒๕๗๖.

๓. ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินรัฐชูปการในตำบล วังมหากร
ตำบลสายลำโพง และตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก
นครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๕๗๖

๔. ญัตติของพระยาประมวลิชาพูล เรื่องขอให้ตั้งกรรมการ
พิจารณาการกระทำของพระยามโนปกรณนิติธาดา.

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ตามญัตติที่ได้เสนอไว้แล้วนั้น ขอเสนอ
ให้เปลี่ยนญัตติที่ ๒ คือ ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาในตำบล

วังมหากร ตำบลสายลำโพง และ ตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นญัตติที่ ๑ ญัตติที่ ๓ คือ ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินรัชชูปการ ในตำบลวังมหากร ตำบลสายลำโพงและตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นญัตติที่ ๒ ส่วนญัตติที่ ๑ เดิม คือ รายงานประธานกรรมการสำรวจและพิจารณากฎหมายนั้นเปลี่ยนเป็นญัตติที่ ๓.

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ตามระเบียบวาระประชุม ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เสนอขอเปลี่ยนแปลงลำดับใหม่นี้ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านแล้วขอให้ลงคะแนนมติรับรอง สมาชิกทั้งหมดได้ลงมติเห็นชอบด้วย เป็นอันว่าที่ประชุมจะได้เริ่มประชุมตามญัตติที่ได้วางลำดับใหม่นี้ อนึ่ง เพื่อความสะดวกในการ อภิปราย ขอให้เปลี่ยนภาวะที่ประชุม เป็นอนุกรรมการเต็มสภา ฯ ด้วย

นายกรัฐมนตรี เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังฯ แกลงถึงญัตติที่ ๑

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังฯ แกลงว่า ญัตติที่ ๑ ซึ่งเปลี่ยนแปลงใหม่นี้ คือ ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาในตำบลวังมหากร ตำบลสายลำโพง และตำบลพนมเศษท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ นี้ เป็นเรื่องเก่าที่เสนอมาก่อนและติดค้างอยู่นาน มาบัดนี้เจ้าหน้าที่กำลังทำการสอบสวนอยู่ เพราะเวลาได้ผ่าน

พันมาหลายเดือน เพราะฉะนั้น โดยเหตุนี้จึงขอถอนญัตติอื่นไปก่อน

นายกรัฐมนตรี รับรอง

ประธานสภา ฯ กล่าววา ญัตติที่ ๑ นี้ เจ้าของขอถอนกลับคืนไป เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านแล้ว ขอให้ลงคะแนนมติอนุญาตให้ถอนได้ ไม่มีผู้ใดคัด ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติอนุญาตให้ถอนได้.

ประธานสภา ฯ กล่าววา ต่อไปนี้จะได้พิจารณาถึงญัตติที่ ๒ คือ ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินรัชชูปการในตำบลวังมหากกร ตำบลสายลำโพง และตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๗๖.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง แกลงว่า ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินรัชชูปการที่เสนอขึ้นนี้ ความจริงหาใช่เป็นการที่จะคิดเก็บเงินใหม่ก็หามิได้ ในท้องที่นี้ได้เคยเก็บมานานแล้ว แต่ทำไมจึงต้องออกพระราชบัญญัตินั้น ก็โดยที่ว่า เนื่องจากทางฝ่ายปกครองได้เปลี่ยน ยุบ และตั้งตำบลขึ้นใหม่ ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ๓ ตำบล ทางการกระทรวงพระคลังจึงได้ออกพระราชบัญญัติตาม แต่ก็คงดำเนินตามรูปเดิม และอัตราเงินรัชชูปการก็เท่าเดิมที่ได้เคยเก็บมานานแล้ว.

ประธานสภา ฯ กล่าววา ผู้ใดจะอภิปรายอะไรอีกบ้าง ถ้าไม่มีใครอภิปรายหรือคัดค้านอย่างไรแล้วก็ขอให้ที่ประชุมนี้ลงคะแนนมติรับรองต่อไป ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ในที่สุดสมาชิกทั้งหมดมีความเห็นชอบ

ด้วย และลงคะแนนมติให้นำร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินรัชชูปการที่ได้
พิจารณามานี้ ขึ้นทูลเกล้าฯ ขึ้นทูลเกล้าฯ ๑ ถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศ
ใช้เป็นกฎหมายได้ตามรัฐธรรมนูญ.

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า บัดนี้จะได้ พิจารณาถึงญัตติที่ ๓ คือ
รายงานประธานกรรมการสำรวจพิจารณากฎหมายกับญัตติ ๓ เรื่องของ
นายกรัฐมนตรีที่เสนอขึ้นมา.

นายกรัฐมนตรี แถลงขอให้หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร เข้ามาในที่
ประชุม เพื่อจะได้ทรงชี้แจง.

ประธานสภา ฯ อนุมัติ

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ประธานกรรมการ ทรง
แถลงว่าในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นประธานกรรมการ ข้าพเจ้าไม่มีข้อความ
อันใดที่จะเพิ่มเติมในรายงานที่ได้แจกจ่ายไปยังสมาชิกแล้ว เพราะฉะนั้น
ทางดี ที่สุด เห็นว่า ทาง ฝ่ายรัฐบาล ควร จะ เสนอญัตติที่เดียว และในเมื่อ
ถ้ามีอภิปรายข้อสงสัยอย่างใดที่ประธานกรรมการจะต้องชี้แจงแล้ว ก็
จะได้ลุกขึ้นชี้แจง.

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ในขั้นแรกก่อนที่จะดำเนินการปรึกษา
พิจารณาต่อไป ขอแก้ข้อความในญัตติที่ ๓ หมายเลข ๔ คือ ให้
ตัดความว่า “ให้ผู้แทนตำบลมีความรู้อ่านและเขียนหนังสือไทยได้ และ”
ออก ให้คงเหลือไว้อ่านได้ความในข้อ ๔ ว่า “ให้ผู้แทนราษฎรมีความ

รู้เทียบชั้นประถมสามัญ” และในการที่แก้ไขทั้งนี้ จะมอบให้หม่อมเจ้า
วรรณไวทยากรทรงอธิบาย.

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงแถลงว่า ตามที่กรรมา
ธิการได้ตกลงไปนั้น ก็คือจะเลื่อนวิทยุฒิของผู้แทนราษฎรเท่านั้น และ
ไม่ได้ คิดจะเพิ่มวิทยุฒิของผู้แทนตำบล คือตามพระราชกฤษฎีกาบัดนี้ ไม่
ได้บังคับให้ผู้แทนตำบลมีความรู้ใดๆ และอันที่จริงก็ไม่จำเป็นเพราะว่า
ผู้แทนตำบลมีหน้าที่เพียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเท่านั้น เพราะฉะนั้น
จึงไม่มีความจำเป็นที่จะบังคับให้มีความรู้แม้แต่อ่านออกและเขียนได้ คือ
แปลว่าเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาบัดนี้ ส่วนผู้แทนราษฎรนั้น กรรมา
ธิการเห็นว่า จะให้มีวิทยุฒิเพียงอ่านออกเขียนได้ยังไม่คงามและเพียงพอ
จึงขอให้มีความรู้หรือเทียบชั้นประถมสามัญ.

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ในญัตติเดียวกัน ข้อ ๕ บรรทัดแรก
ระหว่างคำว่า “ตำบลใน” กับ “จังหวัดหนึ่ง” ขอเติมความว่า “จังหวัด
การปกครอง” อ่านได้ความว่า “ให้ผู้แทนตำบลในจังหวัดการปกครอง
จังหวัดหนึ่ง” และการที่เติมทั้งนี้ หม่อมเจ้าวรรณ ฯ จะทรงอธิบาย.

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงแถลงว่า การที่เติมนี้ไม่
ได้แก้ข้อความประการใด เป็นแต่ให้ความชัดขึ้น เพื่อมิให้กรมร่าง
กฎหมายในเมื่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเข้าใจความผิดไปได้

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ต่อไปนี้จะได้เสนอญัตติที่ ๑ อันเนื่อง
จากรายงานของประธานกรรมาธิการนั้น คือ ถ้าสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ

ได้ พิจารณารายงานของกรมการตำรวจและพิจารณาพระราชกำหนดกฎหมายที่จะออกในระหว่างที่ปิดสภา ฯ ฉะนั้นวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้นแล้ว รับรองตามคำแนะนำของกรมการตำรวจว่าไม่มีการแก้ไขในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังต่อไปนี้ ตามข้อความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชกฤษฎีกาปิดสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖ คือ

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม พ.ศ. ๒๔๗๕
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา พ.ศ.

๒๔๗๕

๓. พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไม้ ที่ ริมถนนจักรวรรดิตอนถนนสำเพ็ง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๗๕

๔. พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไม้ ที่ ตรอกอิศรานุกาพตำบลอ่อนเจ็สัวเนียม จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๗๕

๕. พระราชบัญญัติงบประมาณประจำพุทธศักราช ๒๔๗๖

๖. พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. ๒๔๗๕

๗. พระราชบัญญัติภาษีการค้า พ.ศ. ๒๔๗๕

๘. พระราชบัญญัติ ควบคุมการ ก่อสร้างในเขตต์เพลิงไม้ ที่ตำบลบางเมืองและตำบลท้ายบ้าน อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖

๙. พระราชบัญญัติจัดซื้อที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ อย่างอื่นเพื่อทำ
ถนนในจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๐. พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่าง
อื่นเพื่อตัดถนนต่อจากถนนเพลินจิตต์ จังหวัดพระนครไปถึงจังหวัดสมุทร
ปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๑. พระราชบัญญัติมาตราซังตวงวัดแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๒. พระราชบัญญัติล้อเลื่อนแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๓. พระราชบัญญัติลดพิกัดเก็บเงินค่านา พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๔. พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินอากรส่วนใหญ่ พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๕. พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๖. พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนในมณฑลนครศรีธรรม
ราช พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๗. พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๘. พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนด พ.ศ. ๒๔๗๖

๑๙. พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๗๖

๒๐. พระราชบัญญัติ ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาบางท้องที่ใน
มณฑลอุดรและมณฑลนครราชสีมา พ.ศ. ๒๔๗๖

๒๑. พระราชบัญญัติ ควบคุม การ ก่อสร้างในเขตต์ เพลิงไหม้ที่
ตำบลระหว่างคลองโอง่าง กับ ถนนจักรวรรดิ จังหวัด พระนคร
พ.ศ. ๒๔๗๖

๒๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็น สาธารณสมบัติ
ของแผ่นดิน ตำบลป้อมปราบศัตรูพ่าย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัด
พระนคร พ.ศ. ๒๔๗๖

๒๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยการขายที่ดินซึ่ง เป็นสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดิน ตำบลตรอกเชียงกง อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร
พ.ศ. ๒๔๗๖

๒๔. พระราชบัญญัติควบคุม การ ก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้ ที่
ตำบลระหว่างถนนทรงสวัสดิ์กับครองถมสัมพันธวงศ์ พ.ศ. ๒๔๗๖

๒๕. พระราชบัญญัติสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ และ

๒๖. พระราชกฤษฎีกาให้ ใช้พระราชบัญญัติ ล้อเลื่อน พ.ศ.
๒๔๗๖ ในจังหวัดธนบุรี

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ตามญัตติที่นายกรัฐมนตรี้ได้เสนอ
มาตั้งรายชื่อพระราชบัญญัติที่อ่านมานั้น จะมีสมาชิกอภิปรายอะไรบ้าง

หลวงโกวิท อภัยวงศ์ กล่าวว่า ตามที่จำได้ เมื่อครั้งก่อนปิด
สภา ฯ พระราชบัญญัติเลขที่ ๑๐ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อ
ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่น เพื่อ ตัด ถนน ต่อ จาก ถนน เพลินจิตต์
จังหวัดพระนคร ไปถึงจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้น สภา ฯ
ยังไม่อนุญาตให้ออกพระราชบัญญัติ และในการที่สภาไม่อนุญาตให้

ออกคราวนั้นก็เนื่องจากมีสมาชิกได้เสนอ ขึ้นมาว่า การที่จะออก
ประกาศพระราชบัญญัติซื้อที่ดินโดย ที่ยังไม่มีเงินนั้นทำความเดือดร้อน
ให้ราษฎร สภา ฯ เมื่อได้อภิปรายกันแล้ว ได้ลงมติให้งดไว้จนกว่า
จะมีเงิน ครั้นเมื่อสภา ฯ ปิด แล้วรัฐบาล พระยามโน ฯ ได้ออกพระ
ราชบัญญัตินี้ไป จึงอยากจะถามกรรมการว่าได้ปรึกษาพิจารณาเรื่อง
นั้นได้ คิดถึงนัยที่กล่าวมานหรือเปล่า

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ประธานกรรมการ รับสั่ง
ว่า ในที่นี้กรรมการได้พิจารณาแต่ว่าการที่ออกพระราชบัญญัติเช่นนั้น
จะกระทบกระเทือนหรือตัดสิทธิของราษฎรหรือไม่ กรรมการเห็น
ว่าไม่เป็นการตัดสิทธิ แต่ที่ว่าสภา ฯ ได้ลงมติไว้ ก่อนแล้วเช่นนั้น
ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าว
ว่า เรื่องนี้ได้เคยทำไว้เมื่อก่อนวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖ และ
ที่ประชุมได้ลงมติให้รอไว้ก่อนจนกว่าจะมีเงิน เพราะเมื่อไม่มีเงินทำ
การก่อสร้าง หากจะไปจัดการออกพระราชบัญญัติแล้ว ก็ไม่มี
ประโยชน์นอกจากทำความเดือดร้อนให้ราษฎร.

นายมังกร สามเสน เสนอว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้หากจะ
ออกเป็นกฎหมายแล้ว อยากจะกราบเรียนให้ทำแผนผังเสียใหม่ เพราะ
ว่าถนนจากกรุงเทพฯ ฯ ไปจังหวัดสมุทรปราการนั้นควรจะทำเป็นว่า จัด

การซื้อที่ดินไว้กว้าง ๔ เส้น โดยตลอด เพื่อให้ มีที่ปลูกตึกแถวและ
ห้องแถวข้างหน้าชุดเป็นคลอง ถ้าเมื่อผู้ใดต้องการขาย โดยวิธีนี้
รัฐบาลอาจจะได้เงินมากและไม่ต้องลงทุนในการก่อสร้างอย่างใด

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า ในการที่พิจารณานี้อยากทราบ
ว่ากรรมการได้นึกถึงเรื่องนี้แล้วหรือยัง

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ รับสั่งว่า สมาชิกที่ถามเห็น
จะมีความเข้าใจผิดในอำนาจและหน้าที่ของกรรมการ ในข้อที่ถามมา
นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทางอำนาจฝ่ายบริหาร ซึ่งกรรมการนี้ไม่มีอำนาจ
ที่จะพิจารณาถึง เพราะว่ากรรมการสภา ฯ เป็นผู้ตั้ง มีอำนาจที่จะ
พิจารณาแต่ในทางนิติบัญญัติว่า ถ้าบทกฎหมายใดที่ออกไปแล้วกะทบ
กระเทือน ถึง สิทธิของ ราษฎร และ สภา ฯ ซึ่ง กรรมการเห็นว่าไม่เป็น
ธรรมแล้ว กรรมการก็ย่อมทักท้วงและรายงานสภา ฯ แต่เรื่องที่
พูดมานั้นเกี่ยวกับทางบริหาร ซึ่งไม่มีอำนาจจะพิจารณาถึงว่ามีเงิน
หรือไม่มีเงิน เพราะฉะนั้น ถ้ายังตั้งใจสงสัยยอมถามได้ จากฝ่าย
รัฐบาลหรือเจ้ากระทรวง ไม่เกี่ยวกับกรรมการ

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ ถามว่า เมื่อเช่นนั้นอยากจะเรียนถาม
นายกรัฐมนตรีว่ามีเงินพอแล้วหรือยัง

นายกรัฐมนตรี ตอบว่า ตามเรื่องก็มีว่าเมื่อมีเงินแล้วจึงจะทำ
ก็แหละเมื่อรัฐบาลเก่าได้ออกพระราชบัญญัติไปแล้วเช่นนี้ เขาก็คง
นึกแล้วว่า มีเงิน มีเงินนั้นก็คงไม่ออกไป

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า เพื่อยากจะให้รู้แน่ว่ามีเงินหรือไม่ จึงใคร่เรียนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่า ในเรื่องนี้ มีเงินหรือยัง หรือว่าถ้าออกไปแล้วจะทำให้ราษฎรเดือดร้อนเพียงใดหรือไม่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตอบว่า ข้าพเจ้าเพิ่งได้ย่างขึ้นไปบนกระโดกระหวดมหาดไทยไม่กี่วันนี้เอง ไม่ทันได้มีโอกาสสอบสวนเรื่องนี้ ถ้าต้องการรู้รายละเอียดว่ามีเงินหรือไม่ จะได้ ไปสอบสวนดูก่อนแล้วจะแถลงให้ทราบภายหลัง แต่ตามทางการแล้ว คิดว่าเพื่อความสะดวกควรจะออก เพราะการก่อสร้างนั้น ก็ได้ทำอยู่แล้ว คือทางนี้ก็ตัดไปและทางโน้นก็ตัดเข้ามา ควรจะให้เสร็จไป ถ้าจะปล่อยคาลาคาซึ่งอยู่ ก็จะเปิดโอกาสให้คนไปซื้อที่ทาง ดักหน้าไว้ ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่ทำอยู่เสมอ ท่านเองเพิ่งเข้าไปรับหน้าที่จึงยังเรียนให้ทราบไม่ได้ว่ามีเงินหรือไม่ แต่เห็นว่าเป็นวิธีที่น่าจะได้รับอนุมัติ เพราะว่าเป็นทางสำหรับให้ความสะดวกไปมาติดต่อถึงกันได้ระหว่าง กรุงเทพฯ ๗ กับสมุทรปราการ ทั้งเป็นทางที่เชื่อมจังหวัดต่อจังหวัดอันเป็นสิ่งที่ทุกท่านจะปรารถนาอยู่ทั่วกันแล้วในเรื่องที่จะให้มีคมนาคมเชื่อมถึงกันได้ระหว่างเมืองกับเมือง

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า เรื่องถนนนี้ความจริงเห็นด้วยทุกอย่าง แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า ที่ได้เถียงกันมาก่อนครั้งกระโน้น ก็โดย

ที่รัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเดี๋ยวนี้แจ้งว่า การที่ตัดถนนไปนี้ถ้าหากไม่ทำไปจริงให้เสร็จไป แต่ไปเที่ยวตัดต้นไม้ของราษฎรทิ้งไว้เฉย ๆ แล้วก็เป็นการเดือดร้อน และข้าพเจ้าเองเป็นคน โต้เถียง กับ พระยาจำแสน ถึงว่า มีเงินพอหรือยัง และพระยาจำแสนก็ตอบไม่ได้ ครั้นมา บัดนี้ก็ได้ออกพระราชบัญญัติไปแล้ว จึงคิดว่าบางทีพระยามาน ๆ ก็คงจะทราบเรื่องนี้กระมัง อันที่จริงนั้น สำหรับการทำถนนแล้วมีความเห็นชอบด้วย

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ความจริงถนนที่จะตัดจากเพลินจิตต์ ไปปากน้ำนี้ ในคราวที่ได้อภิปรายกันที่แล้วมาในครั้งกระโน้น รัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเดี๋ยวนี้ เป็นผู้เสนอว่าในการที่จะตัดถนนไปนี้ราษฎรเดือดร้อน อันที่จริงที่ขัดข้องอยู่ที่เพียง ๒ ราย ที่พระโขนง ซึ่งเสอญรัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเดินไปพบเข้า นอกจากนั้นเจ้าของ ที่เขา ยอมให้ โดยดี และที่ขัดข้องอยู่นี้หากจะซื้อก็คงเป็นเงินไม่กี่มากน้อย ส่วนหลวงโกวิท ๆ นั้นก็ว่าทำไมเมื่อยังไม่มีเงิน แต่ที่เถียงกันในครั้งนั้นก็เพราะเหตุว่าเมืองเราต้องการจะทำผังเมือง (Town Planning) ให้มีถนนไปปากน้ำ ถ้ามีเงินก็จะทำได้ทำไปทีละเล็กทีละน้อย และขอ ให้มหาตมาทำไปถ้าไม่เสร็จได้ใน ๑ ปี ก็เป็น ๒ ปี ๓ ปี และในขณะนั้น พระยาจำแสน ๆ ก็ไม่กล้ารับรองได้ เมื่อไม่กล้ารับรองสภาฯ

จึงไม่อนุมัติให้ออกพระราชบัญญัตินี้ แต่ความจริงนั้น เมื่อขอ
ให้พูดก็เห็นว่าเราควรจะทำถนนสายนี้ พอให้เป็นทางเดินได้ก็ดีไม่
จำเป็นต้องโรยหิน ถ้าเกิดรถเกิดศึกขึ้น ถ้าแม้มีถนนทหารก็สามารถ
ที่จะนำรถเกราะหรือทหารไปได้ถึงปากน้ำ และที่จะเห็นได้อย่างชัด ๆ
ก็อย่างคราวไฟไหม้ ที่ปากน้ำที่แล้วมา หากมีถนนรถเดินได้แล้ว เชื่อ
อย่างแน่ ๆ ว่าคงไม่มากมายเช่นนี้ แต่ในครั้งนั้นรัฐมนตรีทำการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเดี่ยวนี้อีกกับหลวงโกวิท ฯ ขอให้โรย
หิน ซึ่งเจ้ากระทรวงในครั้งนั้นก็รับรองไม่ได้ ตามความเห็น นั้น
เห็นว่าถนนสายนี้เพียงแต่ทำเป็นถนนดินก็จะเพียงพอแล้ว ส่วนต่อไป
นั้นจะค่อยทำค่อยไปก็ได้ และตามแผนผังที่เป็นอยู่นี้ก็นับว่าดีพอจะ
อนุมัติได้อยู่แล้ว ถ้าหากจะต้องทำอย่างนายมังกร ฯ ว่า เห็นจะต้อง
สิ้นเปลืองเงินมาก และในวิธีนี้เคยไม่สำเร็จมาแล้วในครั้งที่พระคลัง
ข้างที่สร้างถนนราชดำเนิน ได้จัดซื้อที่ดินสองข้างทางไว้ และจนบัดนี้
ก็ไม่มีใครซื้อกันไปหมด และนี่ก็เป็นทีในพระนคร ส่วนที่จะตัดไป
ปากน้ำนั้นไปในป่า จึงไม่เชื่อว่าจะมีคนซื้อ แต่ถ้านายมังกร ฯ รับว่า
จะมีคนซื้อหมดแล้วก็ควรจะลองทำดู

รัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าว
ว่า เนื่องจากพระยามาน ฯ ได้กล่าวถึงชื่อข้าพเจ้าจึงขอเรียนว่า ใน
ครั้งกระนั้นความจริงไม่ได้ขอร้องว่า ให้โรยหินแต่อย่างใด คงจะจำ

ความผิดไป ที่ถูกนั้นขอเพียงว่า ถ้าจะทำถนนแล้วก็ขอให้สร้างสะพาน
พอให้คนเดินไปมาได้ ถ้ามีเงินนั้นแล้วจะไปออก พระราชบัญญัติ และ
ตัดต้นไม้เขาทิ้งเปล่า ๆ นั้นเป็นการเดือดร้อน และได้แนะนำไปว่า ถ้า
หากไม่มีเงินแล้วก็ควรรอไว้ก่อน และเพื่อป้องกันการซื้อขายก็ควรจะ
ออกเป็นพระราชบัญญัติหวงห้ามการซื้อขายไว้ เมื่อเช่นนี้แล้วก็ไม่มี
ใครไปทำการซื้อหรือขายกันได้

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ในข้อที่กล่าวมานั้นได้ไปสอบ
ถามเขาแล้วเหมือนกัน เขาว่าในการที่จะตัดถนนนั้นก็ต้องวางแผนลง
ไป เมื่อเช่นนี้ก็ต่อส่งกล้องดู และการที่จะส่งกล้องได้เขาว่า จะ
ต้องตัดต้นไม้ ไม่เช่นนั้นก็ทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นการตัดต้นไม้จึงเป็น
ของจำเป็น สำหรับสะพานนั้นก็มิใช่ว่าจะไม่ทำ ความจริงนั้นก็พยายาม
จะทำ แต่ที่ไม่กล้ารับรองที่เพราะเห็นว่าเป็นสะพานใหญ่ คือสะพาน
ที่ข้ามคลองสำโรง ซึ่งรัฐมนตรี ทำการแทนรัฐมนตรี ว่าการ กระทรวง
ยุติธรรมได้ไปเห็นมา

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า เเท่าที่พูดมานั้นไม่ใช่ไม่เห็น
ด้วยในข้อที่ไม่ตัด แต่คิดเกรงไปว่าเท่าที่ จะให้รับรอง พระราชบัญญัติ
นี้นั้น เห็นว่าบางทีคณะรัฐมนตรีชุดนี้จะไม่ทราบเรื่องเก่า จึงได้แถลง
เพื่อให้ระลึกรู้ไว้ และการที่จะทำถนนสายนี้ถ้าหากว่ามีเงินพอทำสะพาน
ให้ข้ามไปมาได้แล้วก็ควรทำ หากทำไม่ได้ ก็ไม่ควร เพราะการที่จะไป

ตัดทางเป็นช่องไว้แล้วเดินติดต่อกันไม่ได้นั้นก็ไม่มีประโยชน์ ส่วนในทางโปลีซีนั้น การที่จะตัดถนนให้เป็นทางเชื่อมเมืองต่อเมืองนั้นเป็นโปลีซีที่ดีและเห็นชอบด้วย แต่ในคราวนั้นได้เรียนถามพระยาจำแสน ๓ ถึงโปลีซีอันเกี่ยวกับการปกครองและการยุทธศาสตร์ด้วย ซึ่งหลักโปลีซีทั้งนี้ ก็ควรจะคิดถึงด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า สำหรับพระราชบัญญัติฉบับนี้ ย่อมจะขออนุมัติให้ออกไปได้ เพราะถนนสายนี้อย่างไรก็ต้องทำ และข้าพเจ้าเองเมื่อเข้าไปอยู่กระทรวงมหาดไทย ก็พยายามหาเงินทำในปีนี้ ถ้าทำในปีนี้ได้ก็เป็นปีหน้า จึงในที่นี้ใครจะให้ได้รับอนุมัติออกไปได้

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า สำหรับเรื่องนี้ทางฝ่ายรัฐบาลจะรับรู้ไว้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ในเรื่องพระราชบัญญัติฉบับนี้ เท่าที่ได้อภิปรายมาแล้วมีปัญหาว่า การที่จะตัดถนนสายนี้มีเงินหรือไม่ ซึ่งทางฝ่ายบริหารมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรับว่าจะพยายามหาเงินมาทำในปีนี้ หรือไม่ก็ปีหน้า และ นายกรัฐมนตรีก็รับรองว่าจะพิจารณา เพราะฉะนั้น จึงขอให้ผ่าน พระราชบัญญัตินี้ไป เหตุนี้ถ้าไม่มีผู้ใดทักท้วงแล้ว ก็ขอให้ลงคะแนนมติรับรอง สมาชิกทั้งหมดมีความเห็นชอบด้วย และลงมติอนุมัติว่า จะไม่แก้ไขพระราชบัญญัตินี้

ประธานสภา ฯ กล่าวต่อไปว่า นอกจากพระราชบัญญัติที่พิจารณากันมาแล้วนี้ ผู้ใดจะมีความเห็นอย่างใดอื่นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติใดอีกบ้าง

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า อยากจะขอเรียนถามถึง พระราชบัญญัติงบประมาณว่าเมื่อก่อนนี้สภา ฯ ได้ลงมติตั้งกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณา แต่ไม่ทันจะได้จัดการอย่างไร สภา ฯ พระยามโน ฯ ก็ออกพระราชบัญญัตินี้ไป จึงใคร่จะทราบว่ สภา ฯ นี้เห็นสมควรอย่างไร

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ประธานกรรมการ รับสั่งว่า ในเรื่องนี้กรรมการได้อธิบายกัน โดยละเอียดทีเดียว คือ มีกรรมการเสนอให้พิจารณาว่าควรจะต้องตั้งกรรมการขึ้นพิจารณางบประมาณ ที่ออกไปแล้วและที่ใช้อยู่บัดนี้หรือไม่ ได้มีการอภิปรายกันทุกทางแล้วมี ดร.โชติ ผู้เชี่ยวชาญทางโหราศาสตร์ ได้ชี้แจงถึงลักษณะแห่งงบประมาณนั้นว่า เมื่อออกไปแล้วจะไปรื้อฟื้นไม่ได้ ถ้าไปรื้อขึ้นการทำงานของแผ่นดิน ก็ปั่นป่วน กระทบถึงเครดิตของชาติบ้านเมืองในการคลัง การออกงบประมาณนี้ในเมื่อได้ประกาศแล้ว ถ้าไปรื้อก็เป็นเรื่องที่ใหญ่โตมาก กรรมการผู้ที่เสนอว่าให้ตั้งกรรมการพิจารณานั้นจึงได้ยอม ตามหลักวิชาและเนื่องด้วยในการเมืองซึ่งเกี่ยวข้องกับ

เครดิตของชาติบ้านเมือง ส่วนสำหรับปีหน้าเห็นว่าควรจะวางระเบียบ การกำกับการเงิน คือสภา ฯ มีอำนาจหน้าที่ที่จะกำกับการงบประมาณ คือในการออกงบประมาณปีหน้านั้น สภา ฯ ย่อมมีอำนาจบริบูรณ์ที่จะ กำกับทางฝ่ายรัฐบาลในส่วนงบประมาณปีนีขอให้อ่านไป เพราะได้ใช้ มาแล้ว ถ้าจะไปรอฟันก็เป็นเรื่องใหญ่โต

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า อยากจะเรียนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังว่า งบประมาณเท่าที่ทำไปแล้วนี้ดีหรือไม่ดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง กล่าวว่า คำถามนี้ตอบยาก เพราะไม่ได้ ทำจะว่าดีหรือไม่ดีก็ยาก อยู่ แต่ก็ย่อมมีบ้างเพราะนานา จิตตั้ง ข้าพเจ้าเองไม่อยากจะ Commit สำหรับงบประมาณ นี้โดย เหตุที่เพิ่งเข้ามารับหน้าที่ แต่ก็พยายามดำเนินไปตามที่สามารถจะ ทำ ได้ และตามที่ประธานกรรมการได้ทรงชี้แจงถึงหลักวิชาการว่าถ้า หากจะไปรื้อขึ้นก็จะกระทบถึงเครดิตของบ้านเมือง และงบประมาณนี้ ก็ได้ใช้มาแล้ว ๓-๔ เดือนไหน ๆ เรื่องก็แล้วกันไปแล้วก็อยากให้อ่านไป เพราะจะว่าไม่ดีก็แล้วไปแล้ว จะว่าดีก็แล้วไปแล้ว จึงอยากขอ ให้อ่านไปเสียที

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า ที่เรียนถามไปว่าดีหรือไม่นั้นก็ เพื่อจะได้เป็นความรู้เป็นครูแก่สภา ฯ เพราะสภา ฯ นี้ย่อมต้องการความรู้ สำหรับการงบประมาณในคราวต่อไปด้วย ฉะนั้น ถ้าหากว่าการ

ที่ตั้งงบประมาณปีขึ้นๆ และสภา ฯ เมื่อครั้งกระโน้นยังไม่รับรอง จนถึงได้ตั้งกรรมการ แต่ก็ยังไม่ทำอะไร พระยามโน ฯ ก็ ปิดสภา ฯ และออกพระราชบัญญัติไปนั้นเป็นอันใช้ได้แล้วก็ใช้ได้เป็นหลักเป็นแบบด้วย

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ รับสั่งว่า ตามคำถามของ หลวงโกวิท ฯ ถ้าเกี่ยวกับงบประมาณก็ย่อมเกี่ยวกับกระทรวงพระคลัง แต่มีข้อหนึ่ง ย่อมเกี่ยวถึงข้อที่จะกระทบถึงเครดิตของชาติบ้านเมือง ถ้าพิจารณาโดยนัยนี้แล้ว ก็เป็นรับรองได้ว่างบประมาณเป็นอันใช้ได้หรือจะว่าดีในทำนองนั้นก็ ได้ คืองบประมาณนั้นเข้าสู่ดุลยภาพในเวลา ที่งบประมาณนานาประเทศเป็นส่วนมากเกือบทุกประเทศเขาขาดไป คือ รายจ่ายท่วมรายได้ งบประมาณของเราเข้าสู่ดุลยภาพ เพราะฉะนั้น เมื่อตั้งไว้เช่นนั้นแล้ว ถ้าจะไปแก้ไขอาจจะไม่เข้าสู่ดุลยภาพได้ ข้อนี้ก็ จะกระทบถึงเครดิตของชาติบ้านเมือง ถ้าจะตั้งกรรมการพิจารณา หรือแก้ไขก็ดี ที่จะทำให้รายได้ท่วมข้นอีกนั้นคงไม่มี เพราะฉะนั้น มหาชนทั้งนอกและในประเทศอาจจะไม่มั่นใจในการคลัง และในข้อนี้ แผลงที่เกรงว่าจะกลายเป็นว่างบประมาณของเราจะไม่เข้าสู่ดุลยภาพ และเป็นข้อที่ว่ากระทบกระเทือน

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า เเท่าที่แถลงมาแล้วไม่ใช่ตั้งใจอยาก จะแก้ไข ทำใหม่ แต่อยากจะทราบว่างบประมาณเท่าที่ทำมาแล้วนั้นถูก

ต้องใหม่ ที่พอใหม่ งามใหม่ ซึ่งในที่นี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พระคลังก็ไม่กล้าตอบ จึงคิดว่าบางทีพระยาไชยยศ ฯ จะให้คำอธิบายได้
บ้าง กระทบ

พระยาไชยยศสมบัติ กล่าวว่า พระราชบัญญัติงบประมาณปี
พ.ศ. ๒๔๗๖ นี้ ได้ทำเข้าสู่ตุลย์ภาพแล้ว และวิธีที่ทำมาก็ทำอย่างละเอียด
เรียบร้อยและรอบคอบ และการทำงบประมาณที่แล้มาไม่มีคราวไหน
ทำยากเท่าปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ถ้าจะเรียกว่าดีก็เรียกว่าได้ ถ้าจะไปบอกว่า
ไม่ดีเห็นจะไม่ได้ เพราะเป็นของที่ทำได้ยากและทั้งทำเข้าสู่ตุลย์ภาพ
แล้ว.

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ที่พระยาไชยยศ ฯ ให้คำอธิบาย มานั้น
หลวง โกวิท ฯ จะพอใจหรือไม่

หลวง โกวิททอภยวงศ์ ตอบว่า เท่าที่ได้ฟังคำอธิบายมาแล้ว ก็ไม่
เขยื้อนจากที่ แต่เพื่อให้เป็นการแล้วไป ไม่ติดใจจะโต้เถียงประการใด
อีก ขอให้ผ่านไป

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า พระราชบัญญัติงบประมาณที่อภิปราย
กันมานี้ ถ้าไม่มีผู้ใดทักท้วงอีก และทั้งในบรรดาพระราชบัญญัติ
อื่นตามญัตติที่เสนอมานี้ ไม่มีผู้ใดติดใจสงสัยอีกแล้วก็ได้ลงมติรวม
ทั้งหมดต่อไป ไม่มีผู้ใดทักท้วง ประธานสภา ฯ จึงขอให้ลงคะแนนมติ
รับรอง สมาชิกทั้งหมดลงคะแนนรับรองญัตติที่นายกรัฐมนตรีเสนอ
สภา ฯ อนุมัติให้เป็นไปตามญัตตินั้น คือจะไม่มีมีการแก้ไข

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ต่อไปนี้ขอเสนอญัตติที่ ๒ ดังต่อไปนี้
ถ้าสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้ฟังคำชี้แจงของคณะรัฐมนตรีว่า ก. คำว่า
“ข้าราชการ” ในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ไม่กินความถึงข้าราชการ
การตุลาการ ข. คณะกรรมการตุลาการซึ่งบัญญัติไว้ในพระราช
บัญญัติจัดตั้งกระทรวงทบวงและกรม พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๑๑ ข้อ ๓
นั้น จะใหม่หน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอธิกรณ์ผู้พิพากษาที่ถูกหาว่า ทำผิด
วินัย และจะให้ช่วยเหลือแนะนำการแต่งตั้งผู้พิพากษาตุลาการด้วย
และ ค. ทูตและกงสุลมิได้ มีข้อความกล่าวถึงในพระราชกฤษฎีกาจัด
วางระเบียบกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๗๖ เพราะถือว่า
ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี ดังนี้แล้ว รับรองว่าไม่มีการแก้ไขในพระราช
บัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังต่อไปนี้ตามข้อ ความใน มาตรา ๔ แห่ง
พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชกฤษฎีกา ปิด สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.
๒๔๗๖ คือ

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.

๒๔๗๖

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พ.ศ. ๒๔๗๖

๓. พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๔๗๖.

๔. พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงเศรษฐ
การ พ.ศ. ๒๔๗๖
๕. พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมใน กระทรวงยุติธรรม
พ.ศ. ๒๔๗๖
๖. พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมใน กระทรวงพระคลัง
พ.ศ. ๒๔๗๖
๗. พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงธรรมการ
พ.ศ. ๒๔๗๖ และ
๘. พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบ กรมใน กระทรวงการต่าง
ประเทศ พ.ศ. ๒๔๗๖

ซึ่งมีเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีรับรอง และสำหรับ ก. และ ข. ให้
พระยานิติศาสตร์ ฯ รับรอง ส่วน ค. นั้นขอรับรองแทนพระยาอภิบาล ฯ
ผู้รักษาราชการในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าว
ว่าในข้อ ก. และ ข. ที่ข้าพเจ้ารับรองนั้น คือ เรื่องคณะกรรมการ
ตุลาการ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง กระทรวงทบวงและกรม พ.ศ.
๒๔๗๖ เวลานี้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบข้าราชการตุลาการ
กล่าวถึง การผิตวินัยว่าจะต้องตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา แต่การตั้ง
กรรมการนั้นมิได้ระบุไว้ว่าใครบ้าง อีกประการหนึ่งตามพระราชบัญญัติ

จัดตั้งกระทรวงมหาดไทยและกรมก็มีได้กล่าวไว้ด้วย เพราะฉะนั้นจึงคิดว่า จะวางระเบียบในการนี้ ให้คณะตุลาการเข้าสามตำแหน่ง และจัดการให้ กรมร่าง กฎหมาย ร่าง พระราช บัญญัติ แก้ไขเพื่อ จะได้มีหน้าที่ พิจารณาวินิจฉัยอธิกรณ์ ผู้พิพากษาที่มีความผิด และอีกประการหนึ่ง การโยกย้ายแต่งตั้งนั้นก็เอาคณะกรมการตุลาการนี้มาช่วยเหลือด้วย วิธีปฏิบัติการณ์นั้นก็เหมือนแอตวอซอร์บอร์ต ซึ่งทำกันอยู่แล้วที่กรม รดไปหลวง ได้ทราบกันว่าที่ฝรั่งเศสเขาก็ได้ตั้งกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เหมือนกัน การแต่งตั้งนั้นเขาทำเป็นบัญชีรายชื่อขึ้นมาแล้วให้ฝ่าย บริหารเลือกจากบัญชานั้นไม่เจาะจงว่าคนนั้นคนนี้ นายกียองได้กล่าว ว่านอกจากฝรั่งเศสแล้วยังมีประเทศเบลเยียมก็ทำเช่นเดียวกันซึ่งข้าพเจ้า เองนิยมวิธีการเช่นนี้มาก เพราะการแต่งตั้งเช่นนี้นั้นถ้าจะปล่อยให้ ฝ่ายบริหารเป็นผู้ตั้งเองนั้นไม่เหมาะ เพราะเป็นคณะกรรมการเมือง จึงสมควรที่จะมีคอมมิตตี ออฟจัดเยส เพื่อพิจารณา เห็นว่าผู้ใดสมควร ก็นำเสนอให้เลือก

อีกอันหนึ่ง ในพระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพล เรือขนาด ๑๐-๑๑ วางอำนาจของเทศา ๖ ไว้กว้างมากในการที่จะปกครองข้าราชการในมณฑล กรมมาธิการจึงได้รายงานข้อสงสัยขึ้นมา ในเรื่องนี้ได้ตรวจดูพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีพระราช ระเบียบข้าราชการพลเรือน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

ตุลาการเป็นต้น เห็นว่าเทศา ฯ ไม่มีอำนาจที่จะปกครองบังคับบัญชา
 ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาย่อมอยู่ด้วยความอิสระ คือต้องปล่อย
 ให้เป็น อินดิเพนเดนท์ ไม่เหมือนกับฝ่ายตุลาการ เพราะผู้พิพากษา
 มีหน้าที่ทางพิจารณาและวินิจฉัยบรรดคดี ส่วนทางฝ่ายบ้านเมืองนั้น
 มีหน้าที่ทั้งปราบปรามจับกุมผู้ร้ายมาให้ศาลพิพากษาลงโทษ ถ้าหาก
 ว่าจะให้รวมอยู่ในบังคับบัญชาแล้ว เหตุการณ์ในทางนี้จะปั่นป่วน ตาม
 พระราชบัญญัติที่ได้ไปตรวจดูมา ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
 พลเรือนมาตรา ๔ กล่าวว่า “ข้าราชการพลเรือนหมายความว่า ผู้
 ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เข้ารับราชการในกระทรวงทบวงกรมแผ่นดินฝ่ายพล
 เรือน เว้นข้าราชการฝ่ายตุลาการ และให้รวมทั้งข้าราชการฝ่าย
 พลเรือนในกระทรวงการทหาร” ในที่นี้ก็เห็นแล้วว่าไม่รวมคือ ข้าราชการ
 ตุลาการเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก เพราะมีคำว่า “เว้น” ส่วน
 อีกพระราชบัญญัติหนึ่ง คือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ
 ในมาตรา ๔ บัญญัติว่า “ข้าราชการตุลาการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 พระเจ้าแผ่นดิน จะได้ทรงตั้งเลื่อนหรือถอนโดยพระบรมราชานุญาต ให้
 เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมนำความกราบบังคมทูลพระกรุณา
 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา” การย้ายข้าราชการตุลาการนั้น
 เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจสั่ง แล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุมัติ ทั้งนี้ก็แสดงให้เห็นว่า

ข้าราชการตุลาการนั้นกระทรวงไม่ได้ตั้ง ที่นี้หันไปหาพระราชบัญญัติ ว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพลเรือนมาตรา ๑๐ มีความว่ามณฑลหนึ่ง ให้ มีสมุหเทศาภิบาลเป็นหัวหน้า สังกัดกระทรวงมหาดไทย และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวง ทบวง หรือกรมตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในมณฑลนั้น แต่ข้าราชการตุลาการนั้นตามพระราชบัญญัติที่กล่าวมาแล้ว ไม่ใช่เป็นข้าราชการที่เจ้ากระทรวงตั้ง ตั้งโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะฉะนั้นก็ไม่อยู่ในเทศาภิบาล ส่วน ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพลเรือนนั้น มีว่า “จังหวัดหนึ่ง ให้ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าขึ้นต่อสมุหเทศาภิบาล และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบในทางปกครองเหนือ บรรดา ข้าราชการ ซึ่ง กระทรวง ทบวง การหรือกรมตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในจังหวัดนั้น นี้ก็เช่นเดียวกัน เพราะข้าราชการตุลาการนั้น กระทรวงไม่ได้ตั้ง ก็ไม่อยู่ในใต้บังคับบัญชาผู้ว่าราชการจังหวัด

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกล่าวนั้น ก็มีความเห็นพ้องด้วยเป็นส่วนมากไม่ขัดข้อง แต่ ว่าในพระราชบัญญัติว่าด้วย ธรรมนูญ ราชการฝ่ายพลเรือน มาตรา ๑๐ มีความว่าให้สมุหเทศาภิบาลเป็นหัวหน้าสังกัดกระทรวงมหาดไทย และ

มีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่ง
กระทรวง ทบวง หรือ กรมตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในมณฑล
นั้น คำว่า “ข้าราชการ” ในที่นี้ ถ้าแม้ว่าที่ประชุมนี้เห็นว่าไม่กินความ
ถึงข้าราชการตุลาการแล้ว ก็ต้องแก้ความในมาตรา ๑๐ นี้เป็นแน่แท้ ที่นี้
ปัญหาว่าควรแก้หรือไม่ ความข้อนี้ได้อภิปรายกันมาในคราวประชุม
กัน ข้าพเจ้าในหน้าที่ที่นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งขึ้นร่างความนี้ ได้
เรียนท่านเป็นส่วนตัวว่า เมืองเราคนจะแย่งกันเสมอ ขึ้นบนรวม
กันแล้ว โดยทำงานร่วมติดต่อกันทางคณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นใน
ทางข้างล่าง การบริหารในจังหวัดหรือมณฑลก็ควรจะให้รวมกันเสีย
ด้วย โดยเขียนกฎหมายให้เป็นที่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ก็ จะร่วมงาน
กันและกัน เพราะที่แล้วมาเกี่ยวกับทางคลัง ๆ ก็ขัดข้องและงัดตำรับ
ตำรามาแสดงว่าเป็นระเบียบของคลัง ซึ่งเราเองก็ไม่ทราบ ทางฝ่าย
กรมทางเล่าก็ซบถเร็วปรูดปรูดน่ากลัวอันตรายได้ ซึ่งข้าพเจ้าเอง
ก็ได้เคยไปพบเห็นมา จึงได้นำความนี้เรียนต่อนายกรัฐมนตรี ท่าน
ก็เห็นด้วยว่าควรจะให้ข้างล่างรวมกันเสีย ที่นี้มีวิธีรวมจะรวมอย่างไร
ท่านก็บัญชาให้เขียนข้อความให้เห็นเป็นว่าเสมือนเป็น พี่น้อง เดียวกัน
อย่าให้แตกกิ่งแตกก้าน ฉะนั้นในหน้าที่ที่ได้รับมา ก็ได้พยายามเขียน
มาโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีและคนอื่น ความมุ่งหมาย
ก็มีได้คิดว่าจะให้มีอำนาจสั่งการหรือบังคับบัญชา คิดว่าจะให้มีหน้า

ที่คอยดูแลว่าผู้พิพากษาซึ่งเป็นหน้าที่เคารพของบ้านเมืองและผู้คน ถ้าแม่จะไปกินเหล้าเมายานอนข้างถนน เช่นนี้ ถ้าว่าจะไม่ให้เทศา ฯ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบก็เห็นจะไม่เหมาะ! ส่วนการที่ว่าให้มีหน้าที่ปกครองนั้นก็เพื่อจะได้ดูแลในสิ่งเช่นนี้ และบอกเข้ามามิฉะนั้นก็จะเป็นว่าเทศา ฯ กับผู้พิพากษาเป็นคนละประเภทไม่รวมกัน แต่ความมุ่งหมายนั้น ก็เพื่อจะให้เห็นว่าการงานทุกส่วนร่วมกันตั้งที่ทางบนได้ปฏิบัติอยู่ นี่เป็นทางการปกครองส่วนทางวิชาการนั้นไม่ คิด ว่าจะให้รวมอยู่ด้วย เพราะหวังตั้งใจจะให้ผู้พิพากษามีอิสระในความเห็น จะออกเสียงออกความเห็นอย่างใดก็ย่อมจะทำได้ไม่เกี่ยวกับการปกครอง ผิดแต่ว่าในการปกครองนั้นขอให้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศา ฯ เช่นกับอย่างแหลมมะลายู เวลานี้ผู้พิพากษาจะไปประจำที่นั่นก็ยังไม่หา กอฟเวอเนอร์ แต่ผู้พิพากษาบางคนไม่ไป ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นไปในทางอัยาศัย และการที่เขียนกฎหมายมาตรานี้ขึ้นก็เป็นไปตามที่ได้รับคำสั่งมา จึงกำหนดหน้าที่เทศา ฯ และเจ้าเมืองไว้ตั้งนั้นเพื่อให้มีหน้าที่คอยดูแลด้วย หากว่าผู้พิพากษาไปมัวหยาเบ ความมัวหมองในทางปกครองก็จะตกอยู่แก่เทศา ฯ และเจ้าเมืองด้วยว่าไม่ดูแล ส่วนข้อที่จะให้ลงโทษนั้นไม่มี ส่วนในทางวิชาการเทศา ฯ ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง สุดแต่ผู้พิพากษาจะลงความเห็นอย่างใดก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าแม่ว่าจะไม่ให้กินความถึง ตั้งที่ว่าแล้วก็ควรจะแก้ความในมาตรา ๑๐-๑๑ เสียใหม่ให้เป็นว่า “นอกจากข้าราชการตุลาการ”

นายกรัฐมนตรีขออนุญาตให้ ม.จ. วรณ ๑ แกลง ประธานสภา ๑
อนุญาต

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณรับสั่งว่า เรื่องนี้กรรมาธิการ
ได้พูดกันอย่างละเอียดตลอดจนคณะรัฐมนตรีก็ได้ พิจารณาถึงข้อ
ชี้แจงของคณะกรรมาธิการที่ได้ลงความเห็นไว้ ในการตีความตา
มกฎหมายเชื่อว่าพระยามาน ๑ และท่านคงจะเห็นพ้องกัน แต่ถ้าไม่เห็น
ก็ขอให้เข้ามาเป็นข้อ ๆ และจะได้ชี้แจงให้ฟัง และเมื่อชี้แจงไปแล้ว
พ้องด้วยพระยามาน ๑ ก็คงจะเห็นพ้องด้วยอีก พระยามาน ๑ ลืมหลัก
กฎหมายไปข้อหนึ่ง คือการตีความในกฎหมาย ผู้ตีความในกฎหมาย
หรือตุลาการ ไม่คำนึงถึงผู้เขียนหรือผู้ร่าง แต่เมื่อเป็นตัวอักษรไป
แล้ว ตุลาการมีอำนาจเต็มที่จะตีความไปตามอักษร คราวนี้ พระยา
มาน ๑ ในฐานะที่เป็นผู้เขียนผู้ร่างความในมาตรา ๑๐-๑๑ จะมีความ
เห็นว่ากระไรนั้นจะเป็นการนอกประเด็น ที่นี้เราจะพิจารณามาตรา ๑๐
กินความแค่นั้น คำว่า “ข้าราชการ” ในที่นี้ จริงอยู่ในภาษาไทย
คำว่าข้าราชการเป็นคำกว้างและอาจจะกินความถึง ข้าราชการตุลาการ
ด้วยก็ได้ ถ้าใช้ทั่วไป แต่เรามีกฎหมายที่เราจะพิจารณา ๒ แผนก คือ
๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งมาตรา ๔ ก็บ่งไว้
แล้วว่าไม่กินความถึงข้าราชการตุลาการ และในมาตรา ๔ แห่งพระ
ราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ ก็มีว่าข้าราชการตุลาการนั้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้ทรงแต่งตั้ง ๑ ไม่ใช่กระทรวงตั้ง ซึ่งข้อนี้ พระยามาน ๑ ก็คงไม่สงสัย ที่นี้คำว่าข้าราชการในมาตรา ๑๐ ที่เป็นปัญหาอยู่นี้ปรากฏว่าเป็นข้าราชการ ซึ่งกระทรวง ทบวง หรือ กรมเป็นผู้ตั้ง ไม่ใช่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งถ้าจะพลิกดู ในพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนแล้วก็จะเห็นได้ชัด ว่าบรรดา ข้าราชการพลเรือนนั้นเจ้ากระทรวงเป็นผู้ตั้ง เช่นนี้ก็ย่อมแลเห็นแล้วว่าความในมาตรา ๑๐,๑๑ ไม่เกี่ยวข้องกับข้าราชการตุลาการแต่อย่างใด เพราะข้าราชการตุลาการนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้ตั้ง ทรง นี่เป็นการตีความตามกฎหมาย ที่นี้การตีความอย่างที ๒ ต้องตีความ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเราแยกอำนาจไว้เป็น ๓ ทาง ในที่นี้ทางฝ่าย นิติบัญญัติไม่เป็นปัญหาเอาออกเสียได้ ส่วนทางฝ่ายบริหารและตุลา การนั้นก็แยกออกจากกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ข้าราชการตุลาการที่มีข้อพิเศช คือ ตุลาการมีอิสระ ก็เมื่อเช่นนี้จะให้ข้าราชการตุลาการซึ่งแยกอยู่ต่าง หากจากฝ่ายบริหารไปอยู่ในความปกครองของฝ่ายบริหารอย่างไรเล่า เป็นการขัดกับหลักรัฐธรรมนูญ เมื่อข้าราชการตุลาการโดยปกติ จะต้องถือว่าไม่อยู่ในความปกครองของฝ่ายบริหารแล้ว จะพิจารณา ตามถ้อยคำที่ได้ร่างไว้ ถึงแม้จะมีเจตนาอย่างไรก็ตาม ต้องตีความ ตามตัวอักษร ซึ่งไม่เห็นว่าการถึงข้าราชการตุลาการ ที่นี้ปัญหา ในทางนโยบายของรัฐบาลมีว่าจะให้ฝ่ายตุลาการ คือตัวผู้ พิพากษาใน

ท้องถิ่นอยู่ในอำนาจปกครองของเทศา ๑ หรือไม่ ในข้อนี้จะต้องขอให้
 ให้นายกรัฐมนตรีรับรองเพราะเกี่ยวกับรัฐบาล แต่การที่จะรับรอง
 ขอชี้แจงข้อหนึ่ง คือหมายความว่า พระยามาน ๑ อาจจะเข้าใจผิด
 ในคำว่า ปกครองก็ได้ที่พระยามาน ๑ อ้างว่าที่ เฟตเดอเรเต็ด มาเล
 สะเต็ดต์ เวลาไปประจำการนั้นผู้พิพากษาต้องไปหากอฟเวอเนอร์ที่นั่น
 ในข้อนี้ขอชี้แจงว่า การที่ไปมาหาสู่กัน หาใช่เป็นการปกครองไม่
 แต่เป็นการที่เกี่ยวกับมารยาท ซึ่งเชื่อว่าเราคงจะส่งเสริมตามที่เคย
 ปฏิบัติมาแล้ว ข้าราชการตุลาการเป็นผู้ที่ต่ำกว่าเทศา ๑ การที่ไปมาหา
 สู่เช่นนี้ก็เป็นที่ควรทำ แต่ก็หาใช่เป็นไปในทางที่อำนาจปกครอง
 ไม่ เป็นไปในทางสมาคมและมารยาทอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นทางที่อบรม
 กัน ถึงแม้จะเป็นทหารก็สมควรจะต้องทำ เพราะตัวเป็นผู้มีอายุอาวุโส
 ในวงราชการในที่นั้น นี่เป็นความมุ่งมายของพระยามาน ๑ แต่ใจ
 คงจะไปคิดเห็นเป็นการปกครองไป ฉะนั้นในฐานะที่เป็นประธาน
 กรรมการจึงขอถือโอกาสแปลความเป็นเช่นนี้ ซึ่งเป็นไปตามถ้อย
 คำที่ปรากฏอยู่ ส่วนที่เกี่ยวกับทางมารยาทนั้นก็เป็นที่จะอบรมกัน
 เป็นพิเศษ แต่ที่จะเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลอย่างไรในข้อนี้
 นายกรัฐมนตรีคงจะแถลง

พระยามาน ๑ กล่าวว่า ตามที่รับสั่งมานั้นเห็นพ้องด้วย
 แต่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมเนียมราษฎร การ ฝ่าย พลเรือน มาตรา ๓

บัญญัติไว้ว่า “ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ และประกาศซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้ ถ้าจะพูดกันให้ขาวแล้วก็อาจจะมีข้อซึ่งขัดและแย้งกันอยู่ในพระราชบัญญัติที่กล่าวมาแล้ว แต่ที่พูดมานั้นเป็นไปในทางมารยาทส่วนความ ตั้งใจเดิมที่เขียนขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นว่าข้าราชการต้องร่วมกัน ไม่อยากให้ต่างฝ่ายต่างอยู่

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร รับสั่งว่า ตามที่จะมีข้อความที่ขัดหรือแย้งกันนั้น ในที่นี้ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้ง และอ้างเหตุที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้นี้ ข้าราชการตุลาการก็ไม่ขึ้นอยู่ในความปกครองของเทศาฯ และทั้งการตีความตามพระราชบัญญัติแล้วก็ไม่เห็นมีความขัดหรือแย้งเลย

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เรื่องนี้เห็นจะเป็นความเข้าใจผิด เห็นว่าที่พระยามาน ๆ เขียนมานั้นเป็นการบังคับบัญชาทีเดียว ที่หมายจะให้ทำนั้นก็คือว่าอยากจะเป็นไปอย่างทหาร เช่นในจังหวัดที่มีผู้บัญชาการจังหวัดทหารบก มีผู้บังคับบัญชาการทหารปืนใหญ่ ทหารราบ ซึ่งทหารเหล่านี้ต่างฝ่ายต่างก็ขึ้นต่อกัน คือไม่ใช่จะอยู่ในบังคับบัญชาผู้บัญชาการก็หาไม่ แต่ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตัว มิใช่ว่าผู้บัญชาการจะมีอำนาจสั่งให้นำทหารปืนใหญ่ไปที่นั่น ทหารราบไปที่นี้ได้ แต่ว่าอยู่ในส่วนที่เป็นไปทาง มารยาท เช่นกับว่าทหารไม่ตีผิดวินัยอะไรต่าง ๆ ก็มีสารวัตคอยชี้แจงและบอก

กล่าวไปยังผู้บังคับบัญชาหาที่มีอำนาจที่จะไปสั่งการเองไม่ฉันใดก็ดี ทาง
เทศา ฯ ก็อยากจะเป็นเช่นนั้น และในที่นี้ถ้าหากผู้ใดรู้ถึงระเบียบ
และวินัยทหารแล้วก็จะเข้าใจได้ดี ฉะนั้น จึงเห็นว่าผู้พิพากษาก็ควรจะ
เป็น อินดีเพนเดนท์ต่างหาก ไม่ขึ้นกับเทศา ฯ

รัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แถลง
ว่า วิธีการนั้น ตามหัวเมืองก็เหมือนกับบรมกัน คือผู้ใดที่จะออกไป
เป็นผู้พิพากษา เจ้ากระทรวง คือตั้งแต่ครั้งเจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ
พระยาเทพวิฑูร ฯ และที่จะกระทำอยู่นี้ก็ได้แนะนำสั่งสอนออกไปแล้วว่า
เวลาไปถึงแล้วให้ไปหาเทศา ฯ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด นี่เป็นการ
ที่ทำอยู่แล้วที่นี้ส่วนปัญหาในข้อกฎหมายที่ว่าเทศา ฯ อยู่เหนือหรือไม่
ข้าพเจ้าก็เป็นกรรมการด้วยคนหนึ่งที่ได้ไปปรึกษาพิจารณากันที่กลาโหม
ได้เคยปรารภในเรื่องนี้ คือเรื่องเทศา ฯ ที่แรกดำริจะให้ขึ้นตรงต่อ
คณะรัฐมนตรีทีเดียว ไม่ขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย คือคอยเป็นหูเป็น
ตาให้คณะรัฐมนตรี แต่มาบัดนี้ก็กลับไปขึ้นอยู่มหาดไทย เรื่องก็ไปกัน
ใหญ่ก็เมื่อเทศา ฯ ซึ่งเป็นทางฝ่ายบริหารจะให้อยู่เหนือข้าราชการตุลา
การ ซึ่งเป็นคนละประเภทตามรัฐธรรมนูญแล้วก็ไม่ถูกเหมือนกัน

หลวงอรรถสารประสิทธิ์ กล่าวว่า ตามที่ได้ ฟังมาแล้ว ยังติดใจ
ความเห็นของประธานกรรมการอยู่ คือ หลักที่ว่าการพิจารณากฎหมาย

ให้พิจารณาตามตัวอักษร เห็นว่าการพิจารณากฎหมายตามตัวอักษร
 นั้นพิจารณาต่อเมื่อกฎหมายนั้นไม่เป็นข้อสงสัย ถ้าได้ความว่าใน
 กฎหมายมีข้อสงสัย ให้นำความเห็นของผู้ร่าง มาประกอบวินิจฉัย
 ที่นี้ กฎหมาย ว่าด้วย ธรรมนูญ ราชการ ฝ่าย พลเรือนออก ทีหลังกฎหมาย
 ระเบียบข้าราชการพลเรือน ถ้าความใดขัดหรือแย้งกันกฎหมายที่ออก
 ทีหลังนี้ก็ให้ยกเลิกไป ตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
 พลเรือนบัญญัติไว้ว่า ถ้าเป็นตำแหน่งที่เทียบชั้นเจ้ากรมขึ้นไป ต้อง
 ได้รับพระบรมราชานุญาตก่อน ทีนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ตั้งขึ้นได้ โดย
 ความข้อนี้เหมือนกัน ถ้าจะอ้างเหตุว่า ผู้พิพากษาไม่ขึ้นอยู่กับเทศา ฯ
 แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่ขึ้นด้วยเหมือนกัน เพราะเป็นตำแหน่ง
 ที่เทียบด้วยชั้นเจ้ากรมขึ้นไปแล้ว ทีนี้ว่าถึงการปกครอง ถ้าจะยอม
 ให้เทศา ฯ ปกครองถึงผู้พิพากษาแล้ว การปกครองนั้นมีความกว้างกิน
 ถึงรายงานความประพฤติ ความดี ความชอบ ถ้าแม้ผู้พิพากษากลับ
 ว่าตนจะถูกตัดทอนหรือยกเลิกตำแหน่ง โดยอำนาจเทศา ฯ แล้ว กิจการ
 ที่จะพิจารณาคดีก็จะไม่เป็นไปตามความยุติธรรม เพราะคนเราย่อม
 รักษาท้องเป็นประมาณด้วย อีกประการหนึ่งในทางปฏิบัตินั้นเทศา ฯ กับ
 ผู้พิพากษาไม่ควรจะแยกกัน เท่าที่เคยพบในหัวเมือง ผู้พิพากษากับ
 เทศา ฯ ก็สมาคมกัน แต่ก็มีบางท่านที่ไม่เดินไปด้วยกันอย่างอรุ่มอร่วย

แต่ในเรื่องนี้ถ้าจะให้ผู้พิพากษาอยู่ใต้ปกครองของเทศา ๑ แล้ว เห็นว่า นอกจากจะขัดต่อรัฐธรรมนูญแล้ว ยังจะทำให้ความยุติธรรมเสียไปด้วย ฉะนั้น เพื่อให้ได้ความแน่ชัด เห็นว่า ถ้าความใดยังสงสัยก็ควรจะเขียนให้ชัดจะดีกว่า

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงรับสั่งว่า ตามความเห็นของ หลวงอรรถสาร ๑ ที่เกี่ยวกับการตีความในกฎหมายนั้น ถูกต้องอย่างที่ว่าเป็นคือ เมื่อมีถ้อยคำกำกวมก็เอาเจตนาของผู้ร่างมาประกอบ แต่เจตนาที่นั่นไม่ได้สืบพยานของผู้ร่าง ในที่นี้เป็นความในใจของผู้ร่างเจตนาที่นั่นต้องร่างไว้ในเงื่อนไขประกาศ คือต้องทำไว้เป็นบันทึกจึงจะได้ ฉะนั้น ในที่นี้เป็นแต่ความในใจของผู้ร่างซึ่งมิได้ ทำไว้เป็นบันทึก จึงจะนำมาสืบมาอ้างไม่ได้ ส่วนที่หลวงอรรถสาร ๑ กล่าวว่าพระราชบัญญัตินี้ออกทีหลังพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉะนั้น ถ้าความใดขัดกับพระราชบัญญัติที่ออกทีหลังนยกยกเลิกนั้น ตามที่ได้อธิบายมาแล้วถึงหลักแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งแบ่งอำนาจไว้เป็น ๓ ประการ ซึ่งโดยปกติต้องถือว่ามิบทบัญญัติอยู่แล้วว่าไม่อยู่ได้ กัน จึงไม่เห็นว่ามีความใดขัดหรือแย้งอีกข้อหนึ่งที่หลวงอรรถสาร ๑ กล่าวว่า ข้าราชการชั้นเจ้าเมืองเป็นผู้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนุญาตให้ตั้ง ฉะนั้นก็ไม่ควรขึ้นอยู่ใต้เทศา ๑ อย่างเดียวกับ พิพากษา เพราะเป็นตำแหน่งที่เทียบชั้นเจ้ากรม ซึ่งมีบทบัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนนั้น คำว่า “พระบรมราชานุญาต” ในที่นี้ กลับเป็นข้อยืนยันสนับสนุนความเห็นของข้าพเจ้า

เสียอีก เพราะข้าราชการตุลาการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้ทรงตั้ง ส่วนเจ้าเมืองหรือข้าราชการที่เทียบชั้นเจ้ากรมนั้น พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ตั้ง ซึ่งที่จริงเป็นเจ้ากระทรวงตั้ง ต้องได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต คำว่า “ อนุญาต ” กับ “ ตั้ง ” นั้นต่างกันตามกฎหมาย “ อนุญาต ” นั้น แปลว่า “ มีผู้ขอตั้ง แล้วอนุญาตไป ” ส่วน “ ตั้ง ” นั้นแปลว่า “ ตั้งเอง ” ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเป็นข้อสนับสนุนหลักการที่อธิบายมาแล้ว ที่นี้อีกข้อหนึ่ง ตามประกาศที่ใช้อยู่เดี๋ยวนี้นี้ว่า “ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ..... ” นั้น เป็นแบบที่ได้ใช้กันมานานแล้วในเมื่อมีการตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ตามทางที่ถูกนั้น ควรจะเป็นว่า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ อนุญาตให้ตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งต่อไปนี้จะได้ ใช้ให้ ถูกต้องตามพระราชบัญญัติในรูปนี้ ที่ชี้แจงมานี้ก็เป็นไปตามความที่ปรากฏในพระราชบัญญัติ ส่วนการที่จะแก้ไขหรือไม่นั้น ไม่ขัดข้อง แต่เห็นว่าจะเป็นการใหญ่โตไป เพราะต้องร่างเป็นพระราชบัญญัติและต้องผ่านสภา ฯ นี้แล้วนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ซึ่งความจริงเป็นเรื่องเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งถ้าจะให้เป็นไปตามนี้ก็ถูกต้องตามหลักการอยู่แล้ว

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ความจริงนั้นก็มิใช่ตั้งใจจะขัดก็หา มิได้ แต่ที่กล่าวมานั้นก็ด้วยความจริงใจเหมือนกันที่ได้ร่างความในมาตรา นี้ขึ้น

พระวุฒิสภาเนติญาณ กล่าวว่า ความจริงถ้อยคำก็มีอยู่แล้ว แต่เพื่อความแน่นอนในความเข้าใจ จึงใคร่จะเรียนถามว่า คำว่าคณะกรรมการตุลาการนั้น Consist of คนคณะหนึ่งใช่ไหม ? และคณะกรรมการตุลาการนี้ถ้า Consist of คนคณะหนึ่งแล้ว คณะหนึ่งนี้ Consist of ข้าราชการตุลาการ โดยเฉพาะ หรือว่า Consist of ผู้อื่นด้วย

รัฐมนตรีทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ตอบว่า คณะกรรมการตุลาการนี้ขอแถลงให้ทราบว่า เดิมที่ร่างพระราชบัญญัติขึ้น ได้มีปัญหาเกิดขึ้นว่าจะให้ข้าราชการตุลาการ อินดิเพนเดนท์ จริง ๆ แต่ก็มีเสียงไปว่าในเมืองไทยยังไม่ถึงเวลาที่จะทำได้ เพราะถ้าหากจะทำอย่างนั้นจริง ๆ แล้วก็จะยุ่งยากกันใหญ่ และเท่าที่เป็นอยู่บัดนี้ คือ ในหลวงทรงตั้งโดย แอดไวซ์ (Advice) ของเสนาบดีเจ้ากระทรวงก็ดีอยู่แล้ว ความประสงค์ นั้น ก็คือว่า ถ้าว่าผู้พิพากษาที่แต่งตั้งไปแล้ว ใครจะไปถอดถอนไม่ได้ นอกจากสภา ๆ นี้ แต่ที่ประชุมก็ยังมีได้ตกลงกัน ที่นี้มาถึงเวลาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพลเรือน และพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงทบวง และกรม เวลาพิจารณาในที่กระทรวงกลาโหมได้พูดจากันถึงเรื่องที่จะตั้งกรรมการตุลาการนี้เหมือนกัน ตามที่ได้พูดกันนั้น แต่ก็ยังไม่ตกลงว่าจะให้กรรมการศาลฎีกาเป็นกรรมการทุกคนและอธิบดีศาลกรุงเทพ ๆ ทุกคน กับจะเพิ่มนายกสถานิติศาสตร์ เป็นกรรมการด้วย เพราะเกี่ยวในการย้ายการตั้ง ก็ควรพึงเสียเขาบ้าง

หรือว่าจะเป็นผู้แทนที่จะขอให้ส่งมาก็ได้ เพราะเป็นผู้ที่ให้การอบรม
ศึกษาแก่ผู้พิพากษา อีกข้อหนึ่งเกี่ยวกับทนายความ ซึ่งมักจะมีเรื่อง
เดือดร้อนอยู่ จึงคิดว่าจะให้เขาตั้งผู้แทนมาสักคนหนึ่ง และ ในระหว่าง
นั้นได้ปรึกษากับเจ้าคุณมโน ฯ และพระยาเทพวิฑูร ฯ เห็นว่าควรจะให้เอา
ปลัดทูลฉลองกระทรวงยุติธรรมเขาด้วยคนหนึ่ง ซึ่งมีความเห็นด้วย
เพราะการโยกย้ายทางหัวเมืองไม่มีใครรู้ ดีเท่า ซึ่งเรื่องนี้คิดว่าจะไปปรึกษา
พิจารณาดูอีกว่าจะเอาเพียงใด

หลวงอรรถสารประสิทธิ์ กล่าวว่่า เท่าที่ประธานกรรมการได้ทรง
อธิบายมาแล้วถึงความแตกต่างแห่งคำว่า “ อนุญาต ” และ “ ตั้ง ” รู้
สึกว่าแม้แต่ผู้รู้กฎหมายเองก็ไม่ค่อยจะเข้าใจ ฉะนั้นเชื่อว่ายิ่งคนที่ไม่
รู้ กฎหมายเลยก็จะไม่เข้าใจได้เลย จึงคิดว่าควรจะให้ชัดจะดีกว่า

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรณ รับสั่งว่า ปัญหาเดี๋ยวนี้อยู่
๒ ปัญหาอย่างทีหลวงอรรถสาร ฯ ว่านั้นจริงอยู่ สิทธินั้นยอมแล้วแต่สภา ฯ
ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง นอกจากเห็นว่าไม่จำเป็นเท่านั้น กฎหมายอันนี้ถ้าเป็นเรื่อง
ที่เกี่ยวข้องการที่ต้องใช้บังคับราษฎรแล้วจะขอให้แก้กฎหมายนี้แน่นอน แต่
นี่เป็นเรื่องที่ผูกมัดรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลก็ทำความตกลงไว้แล้ว ดังที่
ได้ วางเงื่อนไขลงไปอย่างชัดเจนทีเดียว จึงเห็นว่าไม่น่าจะมีปัญหาเพราะ
เป็นเรื่องที่จะผูกมัดรัฐบาล ไม่เกี่ยวกับราษฎร

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ปัญหาในที่นี้ก็คือว่าจะต้องเพิ่มหรือแก้ไข
ความในมาตรา ๑๐-๑๑ หรือไม่ และเท่าที่อภิปรายมานี้พระยามาน ฯ จะ
เห็นอย่างไร

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ความเห็นก็เป็นอย่างที่ได้ชี้แจงมา
แล้ว แต่เมื่อเห็นว่าไม่จำเป็นก็ไม่ต้องแก้ก็ได้ สุดแล้วแต่สภา ฯ แต่ขอให้
บันทึกไว้ในรายงานนี้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า เมื่อเช่นนั้นขอให้ที่ประชุมลงคะแนนมติ
ว่าตามที่ได้ อภิปรายมานี้ สมควรจะแก้ ความในมาตรา ๑๐-๑๑ แห่ง
พระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่ายพลเรือนหรือไม่ สมาชิกทั้ง
หมด เว้นแต่พระยามาน ฯ ลงมติว่าไม่จำเป็นต้องแก้ เป็นอันว่าที่ประชุม
ตกลงไม่แก้ความในมาตรา ๑๐ และ ๑๑

พระวุฒิสาสตร์ เณติญาณ กล่าวว่า ในข้อ ข. ที่กำหนดหน้าที่คณะ
กรรมการตุลาการไว้ นั้น จะกินความถึงการโยกย้ายหรือไม่

รัฐมนตรีว่าการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า
เรื่องนี้เกี่ยวกับธรรมนูญศาลตามที่ได้ทราบมา ผู้พิพากษาในฝรั่งเศสจะ
โยกย้ายไม่ได้ นอกจากจะได้รับความยินยอมของตัวผู้พิพากษา แต่ที่ทำ
เช่นนั้นก็เพราะเขามีเหตุผลที่ทำให้ทำได้จริง สำหรับเรานั้น ฐานะยังแตกต่าง
กันอยู่มาก กระนั้นก็ได้ลองทำความตกลงกับนายกียองไว้ว่า ในชั้นนี้จะ
เอาแต่เพียงกรรมการศาลฎีกา และอธิบดีศาลในกรุงเทพฯ ฯ ที่จะไม่ให้

ย้ายสำหรับการบรรจุนั้นก็จะได้ให้กรรมการตุลาการทำเป็นบัญชีขึ้นเสนอ
รัฐบาลเพื่อจะได้เลือกแต่งตั้ง และจะต้องเลือกเอาตามบัญชีอย่างน้อย
๘๐ % เหลือนั้นก็ให้เป็นส่วนที่รัฐบาลเลือกตั้ง ส่วนการโยกย้ายนอกจาก
ที่กล่าวนั้นก็คงจะต้องเป็นไปตามเดิม เพราะถ้าขึ้นไปทำให้เป็นว่ายไม่
ได้ แล้วน่ากลัวจะยุ่งยากกันใหญ่

หลวงวิจิตรวาทการ ถามว่า มีความสงสัยในพระราชบัญญัติว่า
ด้วยธรรมนูญ ราชการฝ่ายพลเรือนกับพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบ
กรมในกระทรวงธรรมการ จะมีอะไรขัดกันอยู่หน่อย คือในพระราช
บัญญัติจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงธรรมการ มาตรา ๘ มีว่า “ กรม
ศิลปากร มีกองขึ้น คือ กองกลาง, กองสถาปัตยกรรม, กองศิลป
กรรม, กองพิพิธภัณฑ์และโบราณคดี และกองหอสมุด ซึ่งทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่
กับกระทรวงธรรมการ แต่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมนูญราชการฝ่าย
พลเรือนนั้น เอรราชบัณฑิตยสภาไปขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรี ตามความ
เข้าใจ กองต่าง ๆ ที่เอาไปขึ้นกระทรวงธรรมการนั้นเป็นกองที่อยู่ในราช
บัณฑิตยสภา ฉะนั้นจึงสงสัยว่า เมื่อเอาไปขึ้นกับกระทรวงธรรมการแล้ว
ยังคงเหลืออะไรบ้างที่เอาไปขึ้นคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ แลลงว่า ในเรื่องนี้กรมราชการ
ซึ่งรัฐบาลได้ตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาการจัดตั้งกระทรวงทบวงการให้เหมาะ ได้
วางนโยบายว่า ราชบัณฑิตยสภานั้นจัดให้เหมือนรูป แอคคาเดมี

Academy ของฝรั่งเศส ๆ มีหน้าที่ทำการ รีเสอร์ชส์ (Research) ซึ่งเป็นทางวิชาการ ไม่เกี่ยวกับทางบริหาร หรือทางธุรการเลย ทั้งสองทางนี้ว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เป็นน้ำกับน้ำมัน ซึ่งเข้ากันไม่สนิท เพราะฉะนั้นจึงแยกกันเสีย โดยที่จะให้ทำแต่ทาง รีเสอร์ชส์ (Research) ไม่เกี่ยวกับตีหัวหมาปาหัวเจ๊กอันเป็นหน้าที่ธุรการ เพราะวิชานี้ต้องการสมาธิ ถ้าต้องมาทำหน้าที่ธุรการด้วยแล้ว ต้องมานึกถึงเรื่องนั้นเรื่องนี้อันเป็นคนละฝ่ายละแผนก ฉะนั้นจึงเรียกว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อกันกับสมาธิที่จะใช้ในวิชาที่จะทำ รีเสอร์ชส์ (Research) ธุรการการได้วางนโยบายอย่างนี้จึงแยกให้ราชบัณฑิตยสภาทำแต่แผนก รีเสอร์ชส์ (Research) ฝ่ายเดียว งานรีเสอร์ชส์ ก็มีอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ๆ ที่ทำอยู่เดี๋ยวนี้ และที่จะมีการประชุมฝ่ายตะวันออก ซึ่งตกลงกันในกรุงเทพ ฯ ศกหน้า ซึ่งเกี่ยวกับราชบัณฑิตยสภาโดยตลอด นอกจากนั้นให้รวมเข้าในกรมศิลปากรและให้ไปขึ้นกระทรวงธรรมการ จึงได้ วางรูปพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบกรมในกระทรวงธรรมการเป็นอย่างนั้น

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า ได้มีปัญหาเกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ เกี่ยวกับกองการโฆษณา ซึ่งอาศัยทำการอยู่ที่กรมศิลปากร กล่าวคือ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้รับสั่งว่าการ ที่ทรงให้กองการโฆษณาอาศัยทำการอยู่ในกรมศิลปากรนั้นก็โดยที่เวลานั้นพระยามโน ฯ เป็นนายกรัฐมนตรีอยู่บัดนี้ได้เปลี่ยนรัฐบาลใหม่แล้ว ทางราชบัณฑิตยสภาต้องการสถานที่

นั้นคืน ขอให้ย้ายไปที่อื่น เมื่อยังหาที่ทางไม่ได้ นี่ก็ให้ผ่อนผันอยู่ไปพลางก่อน เพราะฉะนั้น จึงอยากจะทราบว่าในเรื่องนี้ใครเป็นผู้มีอำนาจสั่งการในเรื่องที่จะให้อยู่หรือไม่ทางราชบัณฑิตยสภา หรือทางกระทรวงธรรมการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ กล่าวว่า เรื่องนี้จำเพาะที่เป็นเรื่องที่ยังไม่ได้มอบหมายกัน ท่านได้ ทราบเรื่องนี้เพราะเหตุที่กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ท่านได้รับสั่งว่ากาลวันหนึ่งมีผู้ ไป ที่ราชบัณฑิตยสภาและไปขอเยี่ยมที่ในกรมศิลปากร เพื่อตั้งเป็นออฟฟิศกองการโฆษณา ท่านทรงทราบอยู่แล้วว่า กรมศิลปากร จะต้อง มา อยู่ กับ กระทรวงธรรมการ ท่านจะอนุญาตไปทั้งที่ทรงทราบก็เป็นการคอมมิต (Commit) ตัวข้าพเจ้า เพราะฉะนั้นท่านจึงบอกว่าจะทรงอนุญาตไม่ได้ แต่ก็เห็นพอแก้ไขได้ว่าขอเยี่ยมเป็นการชั่วคราว ไม่ใช่ขอใช้ ที่นั่นตลอดเวลาทีเดียว ไม่ใช่ขอแบ่งเอาไปเป็นของตัวเอง

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ญัตติที่ ๒ ที่ได้อภิปรายกันมานั้น หวังว่าจะเป็นที่เข้าใจกันดีแล้ว ฉะนั้นถ้าไม่มีผู้ใดทักท้วงก็จะได้ลงคะแนนมติต่อไปไม่มีผู้ใดทักท้วง สมาชิกทั้งหมดก็ลงคะแนนเห็นชอบตามญัตติที่พิจารณามานั้นว่าไม่แก้ไข เป็นอันว่าสภา ฯ อนุมัติตามนั้น ประธานสภา ฯ กล่าวต่อไปว่า อนึ่งญัตติที่ ๓ นั้น ใคร่ทราบว่าจะพิจารณากันไปในวันนี้หรือจะเลื่อนไปวันหน้า

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงรับสั่งว่า ญัตติที่ ๓ นี้เป็นปัญหาที่จะอธิบายกันมากกว่าญัตติที่ ๒ เห็นว่าควรจะเริ่มพิจารณาเสียก่อน คือให้ถือว่าพิจารณาววันนี้ถ้าใครจะเสนอญัตติอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็จะได้รับไป.

นายกรัฐมนตรี เสนอว่า สำหรับญัตติที่ ๓ นี้ขอเลื่อนไปพิจารณาอาทิตย์หน้าส่วนใครจะเสนอแปรญัตติก็ขอให้ส่งให้วันนี้ เพราะจะได้นำเอาเข้าประชุมในคณะรัฐมนตรีในวันรุ่งขึ้น

นายบรรจง ศรีจรูญ เสนอว่า เนื่องจากมีญัตติที่จะต้องพิจารณามากหลายเห็นว่าควรจะมีประชุมวิสามัญสักวันหนึ่ง.

ที่ประชุมอนุมัติและให้นัดประชุมวิสามัญในวันจันทร์ ที่ ๓๑

นายกรัฐมนตรี ว่า เนื่องจากเวลาจำกัด ในวันนี้จะขอให้เลื่อนญัตติที่ ๕ คือการซ่อมสมาชิกมาพิจารณาก่อนเป็นญัตติที่ ๔ ส่วนญัตติที่ ๔ นั้นขอเลื่อนไปเป็นญัตติที่ ๕

ที่ประชุมอนุมัติ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เนื่องจากพระยาวิชัยราชสุนนท์ขอลาออกจากสมาชิกภาพแห่งสภา ฯ จึงใคร่จะขอเสนอให้ซ่อมสมาชิกแทน

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า พระยาวิชัย ฯ ขอลาออก เพราะฉะนั้น ใครจะทราบว่า จะยอมให้ออกหรือไม่ สมาชิกทั้งหมดมีความเห็นให้ลาออกได้ตามประสงค์

นายกรัฐมนตรี เสนอ นายพันตรี หลวงพรหมโยธี แทน
พระยาวิชัยราชสุนทร

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี รับรอง

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอมานั้นถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านก็ขอให้ลงมติ ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ในที่สุดที่ประชุม
ได้ลงมติให้ตั้งหลวงพรหมโยธีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน

หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ เสนอ ให้แสดงความขบใจและแสดงความ
ความอาลัยแก่สมาชิกที่ลาออกด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ รับรอง

ที่ประชุม เห็นชอบด้วย และสมาชิกทั้งหมดได้ลงมติแสดงความ
ความอาลัยในพระยาวิชัย ฯ ที่ลาออกไป และแสดงความขบใจใน
อันที่ได้ช่วยเหลือราชการมาในสภา ฯ ตั้งแต่ต้นนั้นด้วย.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง กล่าวว่า ใครจะขอตอบ
คำถามของนายจรูญ ฌบางช้าง ที่ใครจะทราบว่าเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
ที่รัฐบาลเก่า สั่งโอนจากงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรไปให้ กอง
การโฆษณาเห็นว่า บัดนี้กองการโฆษณาได้ใช้จ่ายเงินจำนวนนั้นไปแล้ว
ประมาณเท่าใด คงเหลือเท่าใดนั้น ขอแถลงว่าในวงเงินจำนวน
นี้ได้กำหนดจ่ายดังนี้

เงินเดือน ๒๖,๒๘๐ บาท

เงินค่าใช้สอย ๒๓,๗๒๐ บาท

ได้เบิกจ่ายไปแล้วเพียงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

ในประเภทเงินเดือน ๒,๒๒๑ บาท ๖๗ สตางค์

ในประเภทค่าใช้สอย ๘๔ บาท ๓๕ สตางค์

รวม ๒,๓๐๖ บาท ๐๒ สตางค์ คงเหลืออยู่อีก ๔๗,๖๙๓ บาท ๙๘ สตางค์ แต่ทั้งนี้อาจมีรายจ่ายที่กองการโฆษณาซึ่งมิได้ตั้งเบิกไปยังกระทรวงพระคลังอีกก็ได้.

พระยาประมวญวิชาพูล ถามว่า เมื่อไรพวกเสมียนพนักงานข้าราชการราชชั้นราชบุรุษจะได้เงินบำเหน็จบำนาญตั้งที่ประเทศอื่นเขาเคยได้บ้าง เพราะเวลานี้คงได้แต่ผู้ที่เป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตร

นายกรัฐมนตรี ได้ มอบให้รัฐมนตรี ว่าการ กระทรวงธรรมการ แกล้งแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ แกล้งว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะต้องแก้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมากมาย เพราะฉะนั้นจะตอบเวลานี้ไม่ได้ และ ก. ร. พ. เอง เวลานี้ก็ตั้งกรรมการ พิจารณาอยู่ เหมือน กัน ใน เรื่องที่ จะ แก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน แต่นั่นก็ยังไม่เกี่ยวไปถึงเรื่องบำเหน็จบำนาญไม่ และเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลโดยตรง เพราะเป็นนโยบาย ยังตอบไม่ได้.

พระยาประมวญวิชาพูล ถามว่า จะดำริกันหรือยัง

นายกรัฐมนตรี ตอบว่า เรื่องนี้รัฐบาลรับจะไปพิจารณา.

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๒๐ น.

ตรวจแล้ว

ประมวญ

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์

หลวงบรรณกรโกวิท

นายแนบ พหลโยธิน

พระสุธรรมวินิจฉัย

หลวงคหกรรมบดี

นายปพาฬ บุญ-หลง

นายสิงห์ กลางวิสัย

ผู้จศรายงาน

พ. ญ.

๑๐/ ๗/ ๗๖.

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร